

Bruxelles, 31. srpnja 2018.
(OR. en)

11510/18

Međuinstitucijski predmet:
2018/0214(NLE)

PI 106

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	27. srpnja 2018.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2018) 350 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2018) 350 final.

Priloženo: COM(2018) 350 final

Bruxelles, 27.7.2018.
COM(2018) 350 final

2018/0214 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama
izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Lisabonski sporazum iz 1958. za zaštitu oznaka izvornosti i njihovu međunarodnu registraciju ugovor je kojim upravlja Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO) i otvoren je strankama Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva. Njegove ugovorne stranke dužne su na svojim državnim područjima zaštititi oznake izvornosti proizvoda drugih ugovornih stranaka koje su priznate i zaštićene kao takve u zemlji podrijetla i registrirane u Međunarodnom uredu WIPO-a, osim ako u roku od godine dana od zahtjeva za registraciju izjave da ne mogu osigurati zaštitu.

Sedam država članica Unije ugovorne su stranke Lisabonskog sporazuma: Bugarska (od 1975.), Češka (od 1993.), Slovačka (od 1993.), Francuska (od 1966.), Mađarska (od 1967.), Italija (od 1968.) i Portugal (od 1966.). Tri su države članice Unije potpisale, ali nisu ratificirale Sporazum (Grčka, Rumunjska i Španjolska). Unija nije ugovorna stranka jer Lisabonski sporazum članstvo osigurava samo državama.

Lisabonski sporazum revidiran je od 2009. do 2015. s ciljem i. unaprjeđenja trenutačnog okvira, ii. uključivanja odredbi u kojima se navodi da se Lisabonski sustav primjenjuje i u pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla te iii. uključivanja mogućnosti pristupanja međuvladinih organizacija, kao što je EU.

Dana 7. svibnja 2015. Vijeće je donijelo Odluku kojom se Komisiji odobrava sudjelovanje na Diplomatskoj konferenciji održanoj u Ženevi od 11. do 21. svibnja 2015., na kojoj je 20. svibnja 2015. donesen Ženevski akt Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla (u daljnjem tekstu: „Ženevski akt”). Uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 25. listopada 2017. u predmetu C-389/15, ta je odluka zamijenjena Odlukom Vijeća (EU) 2018/416 od 5. ožujka 2018. o odobravanju otvaranja pregovora o revidiranom Sporazumu iz Lisabona o oznakama podrijetla i oznakama zemljopisnog podrijetla.

Ženevski akt proširuje područje primjene Lisabonskog sustava tako da ne obuhvaća samo oznake izvornosti nego i sve oznake zemljopisnog podrijetla. Usklađen je sa Sporazumom WTO-a o TRIPS-u i relevantnim zakonodavstvom Unije o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda, te dopušta međunarodnim organizacijama (kao što je Europska unija) da postanu ugovorne stranke.

Revidiranim sporazumom utvrđuju se odredbe, uvjeti i postupci na temelju kojih ugovorne stranke mogu zatražiti zaštitu registriranih oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla te predviđaju odgovarajuće zaštitne mjere i prijelazna razdoblja za određene subjekte.

U pogledu postupaka za podnošenje zahtjeva i međunarodnu registraciju, ugovorne stranke mogu, prema potrebi, zatražiti izjavu o namjeri upotrebe radi zaštite na temelju domaćeg zakona (članak 5. stavak 5. Ženevskog akta i pravilo 5. stavak 4. Zajedničkog pravilnika prema Lisabonskom sporazumu i Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma („Zajednički pravilnik”). U pogledu informacija o povezanosti između značajki proizvoda i njegovog zemljopisnog podrijetla, što prema starom Lisabonskom sporazumu nije obavezno, ne odobrava se zaštita oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla u ugovornoj stranci ako je taj zahtjev obavezan u toj zemlji, a prijava nije u skladu s njim. U zahtjevu bi se trebalo navesti,

prema saznanju podnositelja zahtjeva, je li za određene elemente oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla odobrena zaštita (pravilo 5. stavak 5.).

Naknade za registraciju povećavaju se s 500 CHF na 1000 CHF te je uvedena buduća fleksibilnost kako bi se članovima omogućilo da, prema potrebi, dodatno pridonese proračunu. Prijelazna naknada od 500 CHF plaća se po oznaci zemljopisnog podrijetla koja se prenosi iz starog u novi sustav. Ugovorne stranke mogu zahtijevati pojedinačnu naknadu kako bi se pokrili troškovi materijalnog ispitivanja međunarodne registracije.

U članku 9. propisuje se obveza svake ugovorne stranke da zaštiti registrirane oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla na svojem državnom području unutar svojeg pravnog sustava i prakse, ali u skladu s odredbama predmetnog Akta, podložno svim odbijanjima, odricanjima, poništenjima ili otkazivanjima koja mogu imati učinak u odnosu na svoje državno područje.

U članku 11. utvrđuje se sadržaj zaštite. U članku 11. stavku 1. točki (a) zahtijeva se od svake ugovorne stranke da osigura pravna sredstva za sprječavanje upotrebe oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla za proizvode iste vrste ali različitog podrijetla i za proizvode koji nisu iste vrste i usluge ako bi takva upotreba navodi ili upućuje na povezanost između tih proizvoda ili usluga i korisnika, te bi mogla štetiti njihovim interesima ili narušiti i oslabiti ili umanjiti ili nepošteno iskoristiti ugled oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla. Štoviše, u članku 11. stavku 1. točki (b) obuhvaćaju se sve druge prakse koja bi potrošače mogle dovesti u zabludu u pogledu izvora, podrijetla ili prirodi proizvoda. U članku 11. stavku 2. u osnovi se proširuje primjena članka 11. stavka 1. točke (a) na slučajeve predviđene člankom 23. stavkom 1. Sporazuma o TRIPS-u („čak i ako je označeno pravo podrijetlo robe ili ako se oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla upotrebljava u prevedenom obliku ili je popraćena izrazima poput „stil”, „vrsta”, „tip”, „marka”, „imitacija”, „metoda”, „proizvedeno u”, „poput” ili „slično”) bez ograničavanja područja primjene na vina i alkoholna pića.

Člankom 12. učinkovito se osigurava da zaštićene oznake naknadno ne postanu generičke.

Člankom 13. stavkom 1. izričito se predviđa supostojanje oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla s prethodnim pravima žiga, u skladu s nalazima panela WTO-a u sporu između EU-a i SAD-a/Australije (DS174/DS290) da je supostojanje utemeljeno na članku 17. Sporazuma o TRIPS-u. U članku 13. ugovornim se strankama omogućuje da daju ograničena izuzeća od prava na žig u smislu da takav prethodni žig, u određenim okolnostima, ne daje pravo vlasniku da spriječi da registrirana oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla dobije zaštitu ili da se upotrebljava u toj ugovornoj stranci.

U obavijesti o odbijanju navode se razlozi na kojima se temelji odbijanje (članak 15.). Povlačenje odbijanja moguće je u skladu s postupcima utvrđenima u Zajedničkom pravilniku (pravilo 11.). Iako u Ženevskom aktu nema izričitog upućivanja na pregovore usmjerene na povlačenje odbijanja zaštite oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla, pregovori se ipak mogu provesti čak i ako ne postoji izričito upućivanje.

U članku 17. (Prijelazno razdoblje) predviđa se mogućnost prijelaznog razdoblja za prethodnu uporabu.

U pogledu razloga za poništenje registrirane oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla, odgovarajući članak 19. ne odnosi se na razloge za poništenje i stoga dopušta bilo kojoj ugovornoj stranci da se pozove na svoja domaća pravila, u skladu sa zakonodavstvom EU-a, koja isto tako nema popis razloga za poništenje.

Ženevski akt stupit će na snagu tri mjeseca nakon što ga pet stranaka ratificira (članak 29. stavak 2.).

Unija ima isključivu nadležnost nad Ženevskim aktom Lisabonskog sporazuma. To proizlazi iz presude Suda Europske unije od 25. listopada 2017. u predmetu C-389/15, Komisija protiv Vijeća, u kojoj je obrazloženo da je nacrt revidiranog Lisabonskog sporazuma, odnosno Ženevskog akta, u svojoj osnovi namijenjen olakšavanju i uređivanju trgovine između Europske unije i trećih država te da, s druge strane, ima izravne i neposredne učinke na tu trgovinu, tako da pregovori o njemu ulaze u isključivu nadležnost koja se temeljem članka 3. stavka 1. UFEU-a daje Europskoj uniji u području zajedničke trgovinske politike iz članka 207. stavka 1. UFEU-a.

Unija je u pogledu poljoprivrednih proizvoda uspostavila ujednačene i iscrpne sustave zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla vina (1970.), alkoholnih pića (1989.), aromatiziranih vina (1991.) i ostalih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (1992.). S obzirom na isključivu prirodu zakonodavstva Unije o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda, države članice ne bi trebale imati vlastite zaštitne sustave ni štitići oznake zemljopisnog podrijetla trećih zemalja članica Lisabonskog sustava. Međutim, budući da Unija nije ugovorna stranka Ženevskog akta, ona ne može podnijeti zahtjev za poljoprivredne oznake zemljopisnog podrijetla registrirane na razini Unije za zaštitu u okviru Lisabonskog sustava niti na temelju tog sustava zaštititi oznake zemljopisnog podrijetla trećih zemalja članica.

Kako bi Unija ispravno iskoristila svoju isključivu nadležnost za Ženevski akt Lisabonskog sporazuma i njegove funkcije u kontekstu iscrpnih sustava zaštite poljoprivrednih oznaka zemljopisnog podrijetla, EU bi trebao postati ugovornom strankom.

Da bi Europska unija postala strankom Ženevskog akta, najmanje jedna od njezinih država članica mora biti strankom Pariške konvencije, a Unija mora izjaviti da je propisno ovlaštena, u skladu sa svojim internim postupcima, postati strankom tog akta, te da se prema njezinom osnivačkom ugovoru primjenjuje zakonodavstvo na temelju kojeg se mogu steći zaštićeni regionalni nazivi povezani s oznakama zemljopisnog podrijetla. Sve države članice stranke su Pariške konvencije. U pogledu zakonodavstva na temelju kojeg se mogu steći zaštićeni regionalni nazivi povezani s oznakama zemljopisnog podrijetla, Unija je uspostavila, u skladu s osnivačkim ugovorima, ujednačene i iscrpne sustave zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla vina (1970.), alkoholnih pića (1989.), aromatiziranih vina (1991.) i ostalih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (1992.).

Predmetnim Prijedlogom odluke Vijeća Komisija traži odobrenje Vijeća za pristupanje Europske unije Ženevskom aktu.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

U pogledu poljoprivrednih proizvoda, Unija je uspostavila ujednačene i iscrpne sustave zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla vina (1970.), alkoholnih pića (1989.),

aromatiziranih vina (1991.) i ostalih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (1992.). Kroz ove sustave, zaštićeni nazivi obuhvaćenih proizvoda uživaju dalekosežnu zaštitu u cijelom EU-u na temelju jedinstvenog postupka podnošenja zahtjeva. Ključne odredbe trenutačno su utvrđene za vino u Uredbi (EU) br. 1308/2013 od 17. prosinca 2013., za aromatizirana vina u Uredbi (EU) br. 251/2014 od 26. veljače 2014., za alkoholna pića u Uredbi (EZ) br. 110/2008 od 15. siječnja 2008., a za poljoprivredne i prehrambene proizvode u Uredbi (EU) br. 1151/2012 od 21. studenoga 2012.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Pristupanje Unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma u skladu je s općom politikom EU-a promicanja i poboljšanja zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla s pomoću bilateralnih, regionalnih i multilateralnih sporazuma.

2. **PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST**

- **Pravna osnova**

S obzirom na predmet Ugovora, odluka Vijeća trebala bi biti utemeljena na člancima 207. i 218. stavku 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s člankom 5. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (TEU), načelo supsidijarnosti ne odnosi se na područja isključive nadležnosti EU-a.

- **Proporcionalnost**

Bez pristupanja, Unija i njezine države članice ne bi ostvarivale koristi od Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma. S obzirom na isključivu prirodu trgovinske politike Unije, uključujući komercijalne aspekte intelektualnog vlasništva, države članice EU-a ne bi smjele imati vlastite sustave zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla niti štititi poljoprivredne oznake zemljopisnog podrijetla trećih zemalja članica Lisabonskog sustava. Budući da Unija nije ugovorna stranka, ona ne može podnijeti zahtjeve za poljoprivredne oznake zemljopisnog podrijetla registrirane na razini EU-a za zaštitu u okviru Lisabonskog sustava, niti zaštititi oznake zemljopisnog podrijetla trećih zemalja članica na temelju tog sustava. Kako bi EU pravilno izvršavao isključivu nadležnost za poljoprivredne oznake zemljopisnog podrijetla u Lisabonskom sustavu, trebao bi postati njegovim članom.

- **Odabir instrumenta**

Odluka Vijeća o sklapanju pristupanja Unije Ženevskom aktu odgovarajući je pravni instrument uzimajući u obzir članak 28. (Postajanje strankom ovog Akta) Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma.

3. **REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA**

- ***Ex post* evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Plan o pristupanju EU-a Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama podrijetla i oznakama zemljopisnog podrijetla objavljen je 21. prosinca 2017., a

krajnji je rok za primjedbe dionika 18. siječnja 2018. Unutar zadanog roka primljeno je 8 primjedbi. U svima se, osim u jednoj, u načelu izrazio pozitivan stav u pogledu inicijative i potpora pristupanju EU-a. U tri je primjedbe izneseno mišljenje da bi EU trebao dodatno potaknuti raspravu o priznavanju i zaštiti nepoljoprivrednih oznaka zemljopisnog podrijetla. U dvije je primjedbe izneseno protivljenje kratkom popisu jer bi sve oznake zemljopisnog podrijetla Unije trebale imati pravo na zaštitu u skladu sa Ženevskim aktom.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

U studiji iz listopada 2012. koju je izradilo društvo AND International o „Vrijednosti proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, vina, aromatiziranih vina i alkoholnih pića zaštićenih oznakom zemljopisnog podrijetla” (http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/vrijednost-gi_en)

izdvojene su brojne koristi politike EU-a o oznaci zemljopisnog podrijetla za potrošače (osiguranje kvalitete), proizvođače (otvorenost sustava svim proizvođačima koji udovoljavaju zahtjevima kvalitete; pravedno tržišno natjecanje; dodatak cijeni; učinkovita zaštita), društvo u cjelini (poveznica vrijednih proizvoda s ruralnim područjima; očuvanje tradicije; ponovno povezivanje proizvođača i potrošača) i okoliš (Povezivanje tradicionalnih proizvoda s krajobrazima i poljoprivrednim sustavima). Pri procjeni ekonomskih podataka o svakoj od 2768 oznaka zemljopisnog podrijetla registriranih u 27 država članica EU-a od 2005. do 2010., studija je pokazala da je cijena proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla u prosjeku 2,23 puta veća od cijene usporedivog proizvoda koji nema oznaku zemljopisnog podrijetla. Prodajna vrijednost EU-ovih proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla (u svim sektorima) iznosila je 54,3 milijarde EUR 2010. (5,7 % ukupnog sektora hrane i pića EU-a); procijenjena vrijednost izvoza EU-ovih proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla iznosi 11,5 milijarde EUR (15 % izvoza sektora hrane i pića Unije).

- **Procjena učinka**

Zahtjevi Bolje regulative za inicijativu ne uključuju procjenu učinka, plan provedbe ili javnu savjetovanje. Plan o pristupanju EU-a Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama podrijetla i oznakama zemljopisnog podrijetla objavljen je 21. prosinca 2017., a krajnji je rok za primjedbe dionika 18. siječnja 2018. Primljeno je 8 primjedbi.

Smjernicama za Bolju regulativu pojašnjava se da bi procjenu učinka trebalo provoditi samo kad je korisna, što se procjenjuje za svaki slučaj posebno. U načelu procjena učinka nije potrebna kada Komisija nema izbora ili je on vrlo ograničen. To je ovdje slučaj jer je pristupanje Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma zajamčeno s obzirom na isključivu nadležnost Unije za pitanja koja su obuhvaćena Ženevskim aktom i jer bi taj korak bio logičan ishod nakon postupka revizije Lisabonskog sustava u koji je EU uključen.

Članstvo EU-a donijelo bi brojne prednosti. Njime bi se osiguralo da postojeće i buduće oznake zemljopisnog podrijetla koje su registrirane na razini EU-a, ali nisu registrirane u sedam država članica EU-a koje su članice Lisabonske unije, dobiju zaštitu u Lisabonskom sustavu. Oznake zemljopisnog podrijetla EU-a u načelu bi dobile brzu, beskonačnu zaštitu visoke razine u svim sadašnjim i budućim strankama Ženevskog akta. Uspostavljenim multilateralnim registrom povećao bi se ugled europskih oznaka zemljopisnog podrijetla zbog širokog zemljopisnog opsega zaštite u

skladu sa Ženevskim aktom. Očekuje se da će poboljšana međunarodna zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla, koja proizlazi iz pristupanja EU-a, konsolidirati i potencijalno proširiti pozitivne učinke zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla na uključivi rast i zapošljavanje u proizvodnji visoke dodane vrijednosti u poljoprivrednom sektoru, na trgovinu i investicijske tokove, konkurentnost poduzeća, a posebno mala i srednja poduzeća, i na funkcioniranje unutarnjeg tržišta i tržišnog natjecanja te zaštitu prava intelektualnog vlasništva. Intelektualno vlasništvo poljoprivrednika i proizvođača prehrambenih proizvoda nad njihovim proizvodima zaštićenima oznakom zemljopisnog podrijetla podložno je iskorištavanju i gubitku, posebno na globalnim tržištima. Pristupanjem EU-a Lisabonskom sustavu pomoglo bi ruralnim dionicima da na globalnoj razini zaštite ono što je vrijedno na lokalnoj razini, čime se nadoknađuje uobičajeni globalizacijski trend ujednačavanja standarda za robu i pritiska na sniženje cijena poljoprivrednih proizvoda. U sadašnjim političkim i gospodarskim neizvjesnostima to bi pokazalo ruralnoj zajednici da EU djeluje s ciljem da obrani i zaštiti njihove interese diljem svijeta. Budući da je Ženevski akt u velikoj mjeri usklađen sa zakonodavstvom Europske unije o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda, ne očekuje se da će pristupanje EU zahtijevati znatne prilagodbe sadržaja tog zakonodavstva.

S administrativnog gledišta, Ženevskim aktom predviđa se jedinstveni skup pravila za zaštitu u svim članicama, a time i jednostavniji i učinkovitiji mehanizam u usporedbi s trenutačnom EU-ovom praksom rješavanja različitih lokalnih postupaka uz pomoć bilateralnih sporazuma. U smislu trgovinske politike, pristupanjem će se pokazati odgovorna vodeća uloga EU-a u promicanju multilateralizma. Ne očekuje se da će se pristupanjem EU-a uzrokovati dodatni troškovi ili opterećenja za subjekte EU-a ili članice EU-a koji žele imati zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u Lisabonskom sustavu u odnosu na postojeće stanje. Naprotiv, očekuje se da će to dovesti do smanjenja administrativnih troškova i opterećenja.

Za poduzeća pristupanje EU-a neće podrazumijevati nikakve dodatne troškove prilagodbe, usklađivanja ili transakcija ni administrativna opterećenja osim potencijalnih pojedinačnih naknada za ispitivanje koje mogu primijeniti članice Lisabonske unije, no koje će se smanjiti zahvaljujući uštedama koje proizlaze iz međunarodnog postupka.

Ženevski akt omogućava pristupanje EU-a zajedno s njegovim državama članicama. Međutim, s obzirom na ujednačenu i iscrpnu prirodu sustava zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda EU-a, bilo koja oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla za koju je podnesen zahtjev za zaštitu u sedam država članica EU-a u Lisabonskom sustavu (trenutačno oko 800) i koje ostvaruju pravo na zaštitu u skladu sa zakonodavstvom EU-a, više ne bi bila zaštićena nacionalnim zakonodavstvom, već isključivo zakonodavstvom EU-a. To vrijedi i za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla koje potječu iz trećih zemalja članica Lisabonske unije i za koje su one podnijele zahtjev za zaštitu. Kao posljedica toga, pristupanje EU-a dovest će do smanjenja administrativnog opterećenja sudjelovanja država članica EU-a u Lisabonskom sustavu.

Nakon pristupanja EU-a otvorit će se mogućnost upućivanja na registar Lisabonskog sustava umjesto vođenja detaljnih pregovora o bilateralnoj zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla. To bi bilo u skladu s praksom u drugim područjima prava intelektualnog vlasništva u kojima EU potiče svoje partnere da se pridruže i poštuju međunarodne sporazume o pravima intelektualnog vlasništva, kao što je Bernska konvencija o autorskom pravu i Madridski protokol o žigovima, umjesto da stvara mrežu raznovrsnih inicijativa koja bi mogla zbuniti dionike.

Pristupanje EU-a vjerojatno će potaknuti više trećih zemalja da se priključe Lisabonskom sustavu jer bi time dobili zaštitu diljem Lisabonske unije i uživali prednosti učinkovitog postupka ispitivanja pojedinačnih oznaka zemljopisnog podrijetla ako je njihov sustav jednakovrijedan sustavu EU-a.

Pristupanje EU-a može osobito imati pozitivne učinke za zemlje u razvoju koje razmatraju pristupanje Ženevskom aktu jer bi njihove oznake zemljopisnog podrijetla mogle dobiti zaštitu u EU-u putem Lisabonskog sustava. Interes sedamnaesteročlane Afričke organizacije za intelektualno vlasništvo, OAPI, za pristupanje Lisabonu povoljan je pokazatelj i dokaz privlačnosti instrumenta oznaka zemljopisnog podrijetla kojim se štite prava poljoprivrednika zemalja u razvoju i tradicionalne vrijednosti.

Potencijalni nedostaci, koji se očituju u još uvijek ograničenom članstvu u Lisabonskom sustavu, uključuju zabrinutost da bi napredak u pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla u WTO-u mogao biti još teže dohvatljiv; skepticizam nekih država članica EU-a prema pristupanju EU-a i neizvjesnost u pogledu financijskih učinaka. Međutim, modernizirani sustav u skladu sa Ženevskim aktom trebao bi biti privlačniji potencijalnim novim članicama; napredak u WIPO-u mogao bi čak imati pozitivan utjecaj na rasprave o oznakama zemljopisnog podrijetla u WTO-u stvaranjem odgovarajućih sinergija i približavanjem revidiranog Lisabonskog sporazuma postupku u okviru WTO-a; države članice EU-a koje su suzdržane u pogledu Lisabonskog sustava neće imati obvezu pristupanja; a članice Lisabonske unije postigle su napredak u svojim nastojanjima da osiguraju financijsku održivost Lisabonskog sustava.

Sve u svemu, prednosti pristupanja EU-a Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma nadilaze nedostatke. Kako bi EU pristupila Lisabonskom sustavu, Komisija će morati pripremiti prijedlog zakonskih akata potrebnih za pristupanje EU-a Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma i njegovu provedbu.

- **Primjerenost propisa i pojednostavljivanje**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

Pristupanje Unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma pridonijet će ispunjavanju članka 17. stavka 2. Povelje o temeljnim pravima Europske unije, u kojem se propisuje zaštita intelektualnog vlasništva.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Vidjeti Priloženi financijski izvještaj.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo.

- **Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Nije primjenjivo

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. u vezi s člankom 218. stavkom 6. točkom (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta,

budući da:

- (1) Lisabonski sporazum za zaštitu oznaka izvornosti i njihovu međunarodnu registraciju od 31. listopada 1958.¹ („Lisabonski sporazum”) stvorio je posebnu uniju („Posebna unija”) u okviru Unije za zaštitu industrijskog vlasništva uspostavljene Konvencijom za zaštitu industrijskog vlasništva koja je potpisana u Parizu 20. ožujka 1883. („Pariška konvencija”). U skladu s odredbama Lisabonskog sporazuma ugovorne stranke obvezuju se na svojim državnim područjima zaštititi oznake podrijetla proizvoda drugih zemalja unutar Posebne unije koje su priznate i zaštićene kao takve u zemlji podrijetla i koje su registrirane u Međunarodnom uredu za intelektualno vlasništvo Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo, osim ako te stranke u roku od godine dana od zahtjeva za registraciju izjave da ne mogu osigurati takvu zaštitu.
- (2) Sedam država članica stranke su Lisabonskog sporazuma: Bugarska (od 1975.), Češka (od 1993.), Francuska (od 1966.), Italija (od 1968.), Mađarska (od 1967.), Portugal (od 1966.) i Slovačka (od 1993.). Tri države članice potpisale su, ali nisu ratificirale Lisabonski sporazum: Grčka, Španjolska i Rumunjska. Unija nije stranka Lisabonskog sporazuma jer Sporazum predviđa da mu pristupiti mogu samo države.
- (3) Dana 20. svibnja 2015. donesen je Ženevski akt Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla² („Ženevski akt”) kojim se revidira Lisabonski sporazum. Ženevskim aktom proširuje se područje primjene Posebne unije radi proširenja zaštite oznaka izvornosti proizvoda na sve oznake zemljopisnog podrijetla u smislu Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva. Ženevski akt usklađen je s tim sporazumom i relevantnim zakonodavstvom Unije o zaštiti oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda te međunarodnim organizacijama omogućuje da postanu ugovorne stranke.
- (4) Unija ima isključivu nadležnost za područja obuhvaćena Ženevskim aktom. To proizlazi iz presude Suda Europske unije od 25. listopada 2017. u predmetu C-

¹ http://www.wipo.int/export/sites/www/lisbon/en/legal_texts/lisbon_agreement.pdf

² http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/treaties/en/lisbon/trt_lisbon_009en.pdf

389/15³, u kojoj je obrazloženo da je nacrt revidiranog Lisabonskog sporazuma, koji je naknadno donesen kao Ženevski akt, u svojoj osnovi namijenjen olakšavanju i uređivanju trgovine između Europske unije i trećih država te da ima izravne i neposredne učinke na tu trgovinu. Stoga je pregovaranje o Ženevskom aktu u isključivoj nadležnosti Unije dodijeljenoj člankom 3. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer je ono obuhvaćeno područjem zajedničke trgovinske politike iz članka 207. stavka 1. tog ugovora, posebno u pogledu trgovinskih aspekata intelektualnog vlasništva.

- (5) U pogledu poljoprivrednih proizvoda, Unija je uspostavila ujednačene i iscrpne sustave zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla vina (1970.), alkoholnih pića (1989.), aromatiziranih vina (1991.) i ostalih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (1992.). Temeljem isključive nadležnosti u skladu s člankom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, nacionalni sustavi zaštite država članica ne bi smjeli štititi poljoprivredne oznake podrijetla i oznake zemljopisnog podrijetla trećih zemalja članica Posebne unije. Međutim, ako Unija nije ugovorna stranka Ženevskog akta ona ne može podnijeti zahtjev za poljoprivredne oznake podrijetla i oznake zemljopisnog podrijetla registrirane na razini Unije za zaštitu unutar Posebne unije, niti zaštititi oznake podrijetla i oznake zemljopisnog podrijetla trećih zemalja članica posredstvom zaštitnih sustava koje je uspostavila Unija.
- (6) Kako bi mogla na odgovarajući način izvršavati svoju isključivu nadležnost za područja obuhvaćena Ženevskim aktom i njegove funkcije u kontekstu svojih sveobuhvatnih sustava zaštite poljoprivrednih oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla, Unija bi trebala pristupiti Ženevskom aktu.
- (7) Pristupanje Unije Ženevskom aktu u skladu je s člankom 17. stavkom 2. Povelje o temeljnim pravima Europske unije kojom se propisuje zaštita intelektualnog vlasništva.
- (8) Stoga bi Europska unija trebala pristupiti Ženevskom aktu.
- (9) U Posebnoj uniji, Uniju bi trebala zastupati Komisija u skladu s člankom 17. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se, u ime Unije, pristupanje Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla („Ženevski akt”).

Tekst Ženevskog akta priložen je ovoj Odluci.

Članak 2.

Predsjednik Vijeća imenuje osobu ovlaštenu da u ime Europske unije položi ispravu o pristupu iz članka 28. stavka 2. točke ii. Ženevskog akta, kako bi se izrazio pristanak Europske unije na preuzimanje obveza iz Ženevskog akta.

Članak 3.

³ Presuda Suda od 25. listopada 2017., Komisija protiv Vijeća, C-389/15, ECLI:EU:C:2017:798 [točka 45. i dalje].

U Posebnoj uniji, Uniju zastupa Komisija u skladu s člankom 17. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, Komisija se obvezuje, u ime Unije, slati sve potrebne obavijesti u skladu sa Ženevskim aktom.

Komisija se smatra nadležnim tijelom iz članka 3. Ženevskog akta koje je odgovorno za upravljanje Ženevskim aktom na području Unije i za komunikaciju s Međunarodnim uredom za intelektualno vlasništvo Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo u skladu sa Ženevskim aktom i Zajedničkim pravilnikom prema Lisabonskom sporazumu i Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma („Zajednički pravilnik”)⁴.

Članak 4.

U skladu s člankom 29. stavkom 4. Ženevskog akta u izjavi priloženoj ispravi o pristupu određuje se produljenje za godinu dana roka iz članka 15. stavka 1. Ženevskog akta i razdoblja iz članka 17. tog akta, u skladu s postupcima navedenima u Zajedničkom pravilniku.

U skladu s pravilom 5. stavkom 3. točkom (a) Zajedničkog pravilnika, u obavijesti poslanoj glavnom direktoru Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo koja se prilaže ispravi o pristupu utvrđuje se zahtjev da se za zaštitu registrirane oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla na području Unije u zahtjevu, uz obvezni sadržaj naveden u pravilu 5. stavku 2. Zajedničkog pravilnika, navode podaci koji se u slučaju oznake izvornosti odnose na kvalitetu ili značajke proizvoda i njegovu povezanost sa zemljopisnim okruženjem zemljopisnog područja proizvodnje, a u slučaju oznake zemljopisnog podrijetla na kvalitetu, ugled ili druge značajke proizvoda i njegovu povezanost sa zemljopisnim područjem podrijetla.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu [...].

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁴ Zajednički pravilnik prema Lisabonskom sporazumu i Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma, koji je donijela Skupština Lisabonske unije 11. listopada 2017., http://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=376416, Dok. WIPO A / 57/11 od 11. listopada 2017.

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ		FS/18/YG/mh XXX agri.ddg2...XXX 6.221.2018.1 DATUM: 5.3.2018.	
1. NASLOV PRORAČUNA: 05 06 01		ODOBRENA SREDSTVA: 7228 milijuna EUR	
2. NASLOV: Prijedlog odluke Vijeća o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla			
3. PRAVNA OSNOVA: Članci 207. i 218. stavak 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije			
4. CILJEVI: Ovim Prijedlogom odluke Vijeća Komisija traži odobrenje Vijeća za pristupanje Europske unije Ženevskom aktu			
5. FINANCIJSKI UTJECAJ	RAZDOBLJE OD 12 MJESECI (u milijunima EUR)	TEKUĆA FINANCIJSKA GODINA 2018. (u milijunima EUR)	SLJEDEĆA FINANCIJSKA GODINA 2019. (u milijunima EUR)
5.0. RASHODI - NA TERET PRORAČUNA EU-a (POVRATI/INTERVENCIJE) - NACIONALNA TIJELA - OSTALO	-	1.0 1.0 - -	1.0 (procjena)
5.1. PRIHODI - VLASTITA SREDSTVA EU-a (PRISTOJBE/CARINE) - NACIONALNI			
	2020.	2021.	2022.
5.0.1 PREDVIĐENI RASHODI			
5.1.1. PREDVIĐENI PRIHODI			
5.2. NAČIN IZRAČUNAVANJA: nije određeno u ovoj fazi			
6.0. MOŽE LI SE PROJEKT FINANCIRATI ODOBRENIM SREDSTVIMA IZ ODGOVARAJUĆEG POGLAVLJA TEKUĆEG PRORAČUNA?			DA NE
6.1. MOŽE LI SE PROJEKT FINANCIRATI PRIJENOSOM SREDSTAVA IZ JEDNOG POGLAVLJA TEKUĆEG PRORAČUNA U DRUGO?			DA NE
6.2. HOĆE LI BITI POTREBAN DODATNI PRORAČUN?			DA NE
6.3. HOĆE LI BITI POTREBNO UNIJETI ODOBRENA SREDSTVA U BUDUĆE PRORAČUNE?			DA NE
NAPOMENE: Naknade snosi država članica iz koje potječe oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla. Međutim, Unija može dati poseban doprinos u skladu s člankom 24. stavkom 2. točkom v. Ženevskog akta u sklopu sredstava raspoloživih za tu svrhu u godišnjem proračunu Unije. U tu se svrhu 2018. dodjeljuje iznos od 1 milijun EUR u proračunsku liniju 05 06 01.			

